

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԼՈՒՈՒ ՄԱՐԶ**

ՅԱՂԴԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ

2017-2021 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ

**ՍՈՑԻԱԼ - ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ
ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ**

Կազմել է համայնքի ղեկավար՝ Ա.Ջանջուղազյանը

Հաստատվել է՝ համայնքի ավագանու 2016 թվականի դեկտեմբերի
26-ի նիստի N20-Ն որոշմամբ

Յաղդան -2016թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Ներածություն3

2. Համառոտ տեղեկատվություն.....

Պատմական ակնարկ4

3. Յաղթան համայնքի տեսլականը.....

4. Սոցիալ-տնտեսական իրավիճակի վերլուծություն.....

5. Հիմնահարցերի բացահայտում և վերլուծություն.....

6. Առաջնահերթ հիմնահարցերի վերլուծություն.....

7. Ռազմավարության սահմանում.....

1. Ներածություն

Համայնքի սոցիալ - տնտեսական զարգացման ծրագիրը այն հիմնական փաստաթղթերից մեկն է, որը մշակվում է համայնքապետի և նրա աշխատակազմի կողմից քննարկվում և հաստատվում է համայնքի ավագանու կողմից, դրվում է գործողության մեջ: Ծրագիրը ձևավորվել է համայնքի վրա արտաքին միջավայրի ազդեցության համակողմանի վերլուծության, սոցիալ-տնտեսական , ներքին իրավիճակի համալիր գնահատման, առկա և ներուժային հնարավորությունների (բնական, աշխարհագրական, տնտեսական, սոցիալական, ֆինանսական, մարդկային) հաշվառման արդյունքում:

Ծրագիրն ավելի իրատեսական դարձնելու համար գնահատվել են նաև ֆինանսական ռեսուրսները և առաջարկված ծրագրերից ակնկալվող արդյունքները:

2. Պատմական ակնարկ

Լոռու մարզի Յաղդան համայնքը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության հյուսիս – արևելյան շրջանի արևելյան մասում, համայն: Համայնքը Վանաձորից 50կմ հարավ – արևմուտք, Երևանից 150կմ հարավ – արևմուտք, ծովի մակերևույթից 1250 բարձրության վրա է: Ունի մասնատված ռելիեֆ և մեղմ կլիմա, օդի տարեկան միջին ջերմաստիճանը +8 աստիճան է, գարունը կարճատև է, բուռն անձրևային, ամառը երկարատև է, համեմատաբար զով, շրջակա անտառները մշտապես թարմ օդ են մատակարարում համայնքին: Տեղական ու մեղմ է նաև աշունը, տարեկան տեղումների միջին քանակը կազմում է 200-520մմ:

Համայնքի վարչական տարածքը 1296,55հա է, մշտական բնակչությունը՝ 281մարդ: Համայնքը սահմանակից է Լոռու մարզի Ագարակ, Հովնանաձոր և Կողես համայնքներին:

Գյուղի սկզբում տեղադրված է Զինվորի արձանը : Համայնքում կա 12-13-րդ դարի կառուցված մատուռ, համայնքում կա խաղաղասպարակ, հանգստի գոտի, մերձակա անտառային գոտիներ, կան սառնորակ աղբյուրներ, որոնք գտնվում են գեղատեսիլ վայրերում:

Յաղդան համայնքի բնակչությունը հիմնականում զբաղվում է անասնապահությամբ և հողագործությամբ:

3. Յաղդան համայնքի տեսլականը

Յաղդան համայնքը առաջիկա հինգ տարիների ընթացքում ակնկալում է բարելավել համայնքի բնակչության սոցիալ-տնտեսական պայմանները, օգտագործելով սեփական ռեսուրսները և համայնքում գործող “ՀՈՒՆԱՅԿԱ” ՍՊԸ-ի ներդրումները: Լինելով աճող համայնք, անհրաժեշտ է պայմաններ ստեղծել համայնք եկող ցանկացած ընտանիքի բարեկեցությունը ապահովելու համար, ինչպես նաև երիտասարդ սերնդի մշակույթային, սպորտային պայմանների ապահովման համար:

Գտնվելով այս դժվարին ժամանակահատվածում անհրաժեշտ ենք համարում ներդնելով բոլոր կարողությունները այս հինգ տարիների ընթացքում կատարել բարեփոխումներ և մեր սերունդների համար ստեղծել ավելի բարեկարգ պայմաններ:

4. Սոցիալ-տնտեսական իրավիճակի վերլուծություն

4.1. Իրավիճակն ըստ ոլորտների

4.1.1. Ժողովրդագրություն և միգրացիա

Համայնքը կազմված է 212 տնային տնտեսություններից, որից առկա է 82-ը: Առկա բնակչության թիվը կազմում է 281, որից 142-ը տղամարդ, 139-ը՝ կին:

Սևաբար համայնքի առկա բնակչությունը ըստ տարիքային խմբերի և սեռի¹

	Ընդամենը	Այդ թվում, կանայք
1. Մինչև 1 տարեկան	3	3
2. 1-2 տարեկան	8	4
3. 3-4 տարեկան	7	3
4. 5-6 տարեկան	14	5
5. 7-10 տարեկան	18	7
6. 11-14 տարեկան	21	11
7. 15-17 տարեկան	11	4
8. 18-22 տարեկան	24	10
9. 23-45 տարեկան	84	42
10. 46-62 տարեկան	56	30
11. 63 և ավելի տարեկան	35	15
Ընդամենը	281	139

Յաղդան համայնքում առկա է սոցիալապես խոցելի բնակչություն: Ընտանեկան նպաստների համակարգում ընդգրկված է 17 ընտանիք, 14 ընտանիք բազմազավակ է (երեք և ավելի երեխա ունեցող), կենսաթոշակառուների թիվը կազմում է 30 մարդ (որից 20 կին): Համայնքը չունի առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխա: Միայնակ չաշխատող կենսաթոշակառուները 2-ն են:

Մինչև 6 տարեկան երեխա ունեցող տնտեսությունների թիվը 21-ն է : 2015 թ. համայնքում արձանագրվել է 1 կենդանի ծնունդ, 2 մահ: Յաղդան համայնքում գրանցվել է ընդամենը 3 ամուսնություն. ամուսնալուծություն չի գրանցվել:

2015 թ-ին համայնքից մշտական բնակության նպատակով մեկնողներ՝ 0, համայնք են տեղափոխվել 26 մարդ, արտագնա (սեզոնային) աշխատանքի մեկնողների թիվը 18 մարդ:

4.1.2. Ջրաղվածություն

Համայնքի զբաղված բնակչության թվաքանակը մոտ 140 է, որից 106-ը ընդգրկված է գյուղատնտեսական գործունեության մեջ (ինքնազբաղվածություն և վարձու աշխատանք): Ոչ գյուղատնտեսական ոլորտում ընդգրկված է 34 մարդ: Համայնքի աշխատակազմում զբաղված է 6 աշխատող (2 համայնքային ծառայող՝ 1 գլխավոր, 1 կրտսեր), 1 հայեցողական, 2 տեխնիկական սպասարկման պաշտոն զբաղեցնող: Յաղդան համայնքը ունի հիմնական դպրոց, որտեղ սովորում են 48 աշակերտ, աշխատողների թիվը կազմում է 18 մարդ, համալրված է բարձրագույն կրթությամբ մանկավարժներով: Համայնքում գործում է բուժկետ, առողջության գործի կազմակերպումը իրականացվում է ընտանեական բժշկի և 1 բուժ.քրոջ միջոցով: Համայնքում կա մշակույթի տուն, որտեղ անց են կացվում համայնքային միջոցառումներ: Դպրոցն ունի պարի խումբ, որի ֆինանսական հարցերը լուծում է «ՀՈՒՆԱՅԿԱ» ՍՊԸ-ն: Համայնքի բնակիչներից բանակում ծառայողների թվաքանակը 9 է, որոնք բոլորը գտնվում են պարտադիր զինվորական ծառայության մեջ:

Յաղդան համայնքում գործում է 2 առևտրի կետեր, որտեղ զբաղված են 2 մարդ:

Համայնքում չեն գործում սոցիալական ծառայություններ, նոտարական գրասենյակ, ԶԱԳՍ-ի բյուրո, աղետների ռիսկերի նվազեցման համակարգող մարմին և այլ կառույցներ: Թվարկված ծառայությունները հասանելի են Յաղդան համայնքից 12 կմ հեռավորության վրա գտնվող քաղաք՝ Ստեփանավանում:

Գյուղատնտեսական զբաղվածությունը համայնքում արդյունավետ չէ և դա լրջագույն պատճառ է հանդիսանում դեպի Ռուսաստան արտագնա աշխատանքի մեկնողների թվի տարեցտարի ավելանալու հարցում: Արտագնա աշխատանքի մեկնողները հիմնականում գյուղի երիտասարդ ընտանիքներն են:

4.1.3 Հողօգտագործում և գյուղատնտեսություն

Յաղդան համայնքի վարչական տարածքը կազմում է 1296,55 հա, որից 1118,33 հա կազմում են գյուղատնտեսական նշանակության հողերը:

Վարելահողերը կազմում են 272,15 հա, որն ամբողջությամբ տրված են վարձակալության: Համայնքի խոտհարքները կազմում են 57,52 հա որը պատկանում է բնակչությանը:

Համայնքի բնակչությունը հիմնականում զբաղվում են հողագործությամբ և անասնաբուծությամբ:

Յաղդան համայնքի հողային ֆոնդը ըստ նպատակային նշանակության և սեփականության սուբյեկտների

Հողերի նպատակային նշանակությունը	Ընդամենը, հա	ՀՀ քաղաքացիների հա	Իրավաբանական անձանց	Համայնքային, հա	Պետական, հա
----------------------------------	--------------	--------------------	---------------------	-----------------	-------------

1.	Գյուղատնտեսական	1118,33	287,39	-	658,72	148,21
2.	Բնակավայրերի	49,61	-	-	-	49,61
3.	Արդյունաբերական և ընդերքօգտագործման	10,06	-	-	10,06	-
4.	Էներգետիկայի, տրանսպորտի, կապի, կոմունալ	8,26	-	-	8,26	-
5.	Հատուկ պահպանվող տարածքներ	-	-	-	-	-
6.	Հատուկ նշանակության	-	-	-	-	-
7.	Անտառային	79,19	-	-	-	-
8.	Զրային	13,15	-	-	1,31	11,84
9.	Պահուստային	-	-	-	-	-
10.	Ընդամենը	1308.6	287.39	0,11	678,35	209,66

Հողային ռեսուրսներ: Համայնքը ունի 272,15հա վարելահող, որը վարձակալության հիմունքներով մշակում է "ՀՈՒՆԱՅԿԱ" ՍՊԸ-ն : Հողերը մշակվում են գյուղատնտեսական նորմերին համապատասխան, ստանում են բարձրորակ բերք, որը ունի մեծ պահանջարկ տարածաշրջանում:

ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության կողմից համայնքին արդեն մի քանի տարի տրամադրվում է աշնանացան ցորենի էլիտային վերարտադրության սերմացու:

Համայնքում մշակվում է նաև 81 հա կարտոֆիլ, 79 հա ցորեն, ցանովի խոտհարքներ 38հա:

Տնամերձերում, որը կազմում է 49,61հա, բնակիչները աճեցնում են բանջարեղենային մշակաբույսեր, հիմնականում գազար, բազուկ,կարտոֆիլ, վարունգ, լոբի, բակլա սխտոր:

Գյուղատնտեսական մեքենայացում: Համայնքում առկա է 11 անվավոր և թրթուրավոր տրակտոր:

Գյուղատնտեսական մեքենաների և գործիքների քանակը

Հ/հ	Գյուղի մեքենաներ և գործիքներ	Քանակը		
		համայնքային սեփականության	մասնավոր սեփականության	"ՀՈՒՆԱՅԿԱ"
1.	Հացահատիկային կոմբայն			
2.	Տրակտոր		5	6
3.	Այլ գյուղի մեքենաներ, գործիքներ		5	9

Անասնապահություն: Սևաբար համայնքում առկա է 165 գլուխ խոշոր եղջերավոր անասուն, որից՝ 94 գլուխ կով, մանր եղջերավոր անասուններ՝ 71 գլուխ, խոզեր՝ 39գլուխ, մեղվափեթակ՝ 45հատ, թռչուն՝ 524հատ: Համայնքում արտադրվում է գյուղատնտեսական մթերքներ՝ կաթ, միս, բուրդ, ձու, մեղր:

Անհրաժեշտ է ստեղծել կաթի, մսի մթերման կետեր, որը հնարավորություն կտա զարգացնել անասնապահությունը:

Համայնքի սեփականությունը և բյուջեն

Համայնքի բյուջեն հիմնականում ձևավորվում է հողի հարկից, գույքահարկից, համայնքի սեփականություն համարվող հողերի վարձավճարներից, գույքի վարձակալության եկամուտներից և պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիայից, նպատակային հատկացումներից (սուբվենցիաներ): Թեև 2016թ. -ի համայնքի բյուջեի պլանավորված եկամուտները 2015թ. -ի փաստացի եկամուտների նկատմամբ 200,0 հազ․ դրամի չափով ավելացել է, պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիան նույնն է մնացել 3500,0մլն. դրամ: Յաղդան համայնքը չունի ապառքներ ոչ մի հարկատեսակի նկատմամբ::

Յաղդան համայնքի 2016թ.-ի բյուջեի փաստացի եկամուտները

Եկամտատեսակներ		Ընդամենը	Վարչական բյուջե (հազ.դրամ)	Ֆոնդային բյուջե (հազ.դրամ)
	Տարեսկզբի մնացորդ	1032,3		3032,3
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ (1+2+3)	7842,3	7842,3	
	Որից սեփական եկամուտներ	2757,4	2757,4	
1.	ՀԱՐԿԵՐ ԵՎ ՏՈՒՐՔԵՐ, այդ թվում			x
1.1	Հողի հարկ համայնքների վարչական տարածքներում գտնվող հողի համար	2683,2	26883,2	x
1.2	Գույքահարկ համայնքների վարչական տարածքներում գտնվող շենքերի և շինությունների	--		x
1.3	Գույքահարկ փոխադրամիջոցների համար	54,2	54,2	x
1.4	Տեղական տուրքեր	20	20	x
2.	ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀՆԵՐ, այդ թվում	0	0	
2.1	Պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաներ, Պետական բյուջեից տրամադրվող այլ	3500,0	3500,0	x

	դոտացիաներ)			
2.2	Պետական բյուջեից համայնքի վարչ. բյուջեին տրամադրվող նպատակային հատկացումներ (սուբվենցիաներ)	0	0	x
2.3	Այլ դոտացիաներ	498,8	498,8	
3.	ԱՅԼ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ . այդ թվում	1086,1	1086,1	x
3.1	Գույքի վարձակալությունից եկամուտներ, այդ թվում համայնքի սեփականություն համարվող հողերի վարձավճարներ	801,1	801,1	x
3.2	Տեղական վճարներ	10,0	10,0	x
3.3	Այլ եկամուտներ	275,0	275,0	x

Յաղան համայնքի 2017թ.ի պլանավորված բյուջեի եկամուտները

(հազ.դրամ)

Եկամտատեսակներ		Ընդունված բյուջե	Վարչական մաս	Ֆոնդային մաս
Տարեսկզբի մնացորդ				
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ (1+2+3) ²	2693,2	2693,2	0.0
	Որից սեփական եկամուտներ	2784,5	2784,5	0. 0
1.	ՀԱՐԿԵՐ ԵՎ ՏՈՒՐՔԵՐ	2693,2	2693,2	x
1.1	Հողի հարկ	2693,2	2693,2	x
1.2	Գույքահարկ համայնքների վարչական տարածքներում գտնվող շենքերի և շինությունների համար	0	0	x
1.3	Գույքահարկ փոխադրամիջոցների համար	71,3	71,3	x
14	Տեղական տուրքեր	20	20	x
2.	ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀՆԵՐ	0	0	0.0
2.1	Պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաներ	3500,0	3500,0	x
2.2	Համայնքի բյուջեի եկամուտները նվազեցնող ՀՀ օրենքների կիրարկման արդյունքում համայնքի բյուջեի եկամուտների կորուստների պետության կողմից փոխհատուցվող գումարներ	0	0	x
3.1	Համայնքի սեփականություն համարվող հողերի վարձավճարներ	980,0		x

Յաղդան համայնքի 2016թ.-ի պլանային բյուջեի ծախսերը՝ ըստ բյուջետային ծախսերի գործառական դասակարգման.

	Բյուջետային ծախսերի անվանումները	ընդամենը (հազ.դրամ)	Այդ թվում (հազ.դրամ)	
			Վարչական բյուջե	Ֆոնդային բյուջե 31.145,6
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԾԱԽՍԵՐ	0,0	7842,3	
1	Ընդհանուր բնույթի համայնքային ծառայություններ, այդ թվում	0,0	7208,5	
1.1	Կառավարում	0,0	7194,5	
1.2	Ընդհանուր բնույթի հանրային ծառայություններ (այլ դասերին չպատկանող)	0.0	14,0	
2.	Տնտեսական հարաբերություններ	0.0	27,5	
2.1	Գյուղատնտեսություն	0.0		
2.2	Ճանապարհային տրանսպորտ	0.0	0,0	
3.	Շրջակա միջավայրի պահպանություն, աղբահանություն	0.0	0,0	
4.	Բնակարանային շինարարություն և կոմունալ ծառայություններ	0.0	0,0	
4.1	Ջրամատակարարում	0.0	0,0	
4.2	Փողոցների լուսավորում	0.0	0,0	
5.	Մշակութային ծառայություններ	0.0	45,0	
6.	Նախադպրոցական կրթություն	0.0	0,0	
7.	Սոցիալական արտոնություններ (այլ դասերին չպատկանող)	0.0	400,0	
8.	Պահուստային ֆոնդ	0.0	161,3	

2016թ. բյուջետային ընդհանուր ծախսերը պլանավորվել են 7842,3 հազ.դրամ: Համայնքապետարանի ֆինանսական կարողությունները հնարավորություն չեն տալիս միջնաժամկետ հատվածում իրականացնել (կամ սկսել իրականացնել) համայնքի կողմից առաջնահերթ ճանաչված ՏԻՄ լիազորությունների շրջանակում գտնվող ոչ ծավալուն ենթածրագրերը:

Համայնքը պատրաստ է բաժնեմասային մասնակցություն ունենալ դոնոր կազմակերպությունների կողմից իրականացվող կապիտալ ներդրումային ծրագրերի, որի համար ֆինանսական աղբյուր կարող է հանդիսանալ համայնքում գործող "ՀՈՒՆԱՅԿԱ" կոլեկտիվ տնտեսությունը:

4.1.15. Համայնքում իրականացվ(ող)ած ծրագրեր

Վերջին տարիներին համայնքում իրականացվ(ող)ած ծրագրեր

	Ծրագրեր	Իրականացնող կազմակերպությունը	Ծրագրի արժեքը, հազ. դրամ	Համայնքի ներդրում	Իրականացման տարեթիվը
1.	Ներհամայնքային 5կմ ճանապարհների վերանորոգումը	"ՀՈՒՆԱՅԿԱ" ՍՊԸ-ը	300,0		2015թ
2.	Կենտրոնական փողոցի գիշերային լուսավորում	"Իզոդրոմ" ՍՊԸ-ը "ՀՈՒՆԱՅԿԱ" ՍՊԸ-ը	300.0		2015թ
3.	Դպրոցի լուսամուտների և դռների փոփոխում	"ՀՈՒՆԱՅԿԱ" ՍՊԸ-ը Վորլդ Վիժն	700.0	-	2015թ
4.	Եկեղեցու տանիքի վերանորոգում	Հույն համայնք	800,0		2015թ.
5.	Համայնքապետարանի դռների նորոգում	համայնքապետարան	310,0		2015թ.

4.2. Ներքին և արտաքին գործոնների վերլուծություն

Ուժեղ (SWOT) վերլուծություն (ուժեղ և թույլ կողմեր)

Ներքին	
Ուժեղ կողմեր	Թույլ կողմեր
<ul style="list-style-type: none"> Կենտրոնական չանապարհի ասֆալտապատում Անասնապահության զարգացման նպաստավոր պայմանների առկայություն Խմելու ջրի մասամբ ապահովվածություն Մասամբ գազաֆիկացված է 	<ul style="list-style-type: none"> Ոչ ամբողջական գազաֆիկացում Խմելու ջրի բարձրադիր թաղամասերի անհասանելիություն Մանկապարտեզի բացակայություն Համայնքի փողոցների

Ուժեղ (SWOT) վերլուծություն (հնարավորություններ և վտանգներ)

Արտաքին	
Հնարավորություններ	Վտանգներ
<ul style="list-style-type: none"> • Գյուղատնտեսական բերքի մթերման • Կաթի, մսի մթերման կետի ստեղծում 	<p style="text-align: center;">Կարկուտ, Գյուղատնտեսական բերքի իրացում</p>

5. Հիմնահարցերի բացահայտում և վերլուծություն

Համայնքի հիմնահարցերը

- Դպրոցի տանիքի վերանորոգում , ջեռուցման ցանցի անցկացում
- Խմերու ջրագծի ներքին ցանցի կառուցում
- Մշակույթի տան վերանորոգում
- Աղբահանության կազմակերպում
- Համայնքում գործող սպասասրահին կից խոհանոցի կառուցում
- Փողոցային լուսավորության ցանցի ընդլայնու

Հիմնահարցերի պատճառահետևանքային վերլուծություն և քարտեզագրում ըստ պատկանելության

Հիմնահարց	Պատճառ	Հետևանք	Այլընտրանքային լուծումներ	Պատկան մարմին/դոնոր կազմակերպություն
Դպրոցի վերանորոգում, ջեռուցման ցանցի անցկացում	<ul style="list-style-type: none"> Ֆինանսների բացակայություն 	<ul style="list-style-type: none"> Կրթական մակարդկը կբարձրացվի, 	<ul style="list-style-type: none"> Անհրաժեշտ է պետական աջակցություն 	<ul style="list-style-type: none"> ՀՀ Կառավարություն Համայնքապետարան Բարերարներ
Խմելու ջրագծի ներքին ցանցի կառուցում	<ul style="list-style-type: none"> Ֆինանսների բացակայություն 	<ul style="list-style-type: none"> Ջուրը կբախշվի բոլորին հավասարաչափ 	<ul style="list-style-type: none"> Անհրաժեշտ է պետական աջակցություն 	<ul style="list-style-type: none"> ՀՀ կառավարություն Համայնքապետարան Դոնոր կազմակերպություններ
Մշակույթի տան վերանորոգում	Ֆինանսների բացակայություն	<ul style="list-style-type: none"> Կիսաթարվի մշակույթային կյանքը 	<ul style="list-style-type: none"> Անհրաժեշտ է պետական աջակցություն 	<ul style="list-style-type: none"> ՀՀ կառավարություն Համայնքապետարան Դոնոր կազմակերպություններ

Աղբահանության կազմակերպում	<ul style="list-style-type: none"> Ֆինանսների բացակայություն 	<ul style="list-style-type: none"> Կբարելավվի համայնքի սանիտարահիգիենիկ վիճակը 	Անհրաժեշտ է պետական աջակցություն	<ul style="list-style-type: none"> Համայնքապետարան Դոնոր կազմակերպություններ
Համայնքում գործող սպասասրահին կից խոհանոցի կառուցում	<ul style="list-style-type: none"> Ֆինանսների բացակայություն 	Կբավարարվի համայնքի բնակիչների տխրության և ուրախ միջոցառումների կազմակերպմանը	<ul style="list-style-type: none"> Համայնքապետարանի բնակչության մասնակցությամբ 	<ul style="list-style-type: none"> Համայնքապետարան Անհատ ձեռնարկատերեր Դոնոր կազմակերպություններ
Փողոցային լուսավորության ցանցի ընդլայնում	Հենասյուների բացակայություն Փողոցային լուսատուների բացակայություն	<ul style="list-style-type: none"> Տեղաշարժման դժվարություններ 	<ul style="list-style-type: none"> Լուսավորության համակարգի ընդլայնում դիողային տնտեսող լամպերով 	<ul style="list-style-type: none"> Համայնքապետարան ՀՀ Կառավարություն Դոնոր Կազմակերպություններ

7. Ռազմավարության սահմանում

Համայնքի սոցիալ - տնտեսական զարգացման ծրագիրը ռազմավարությունն է՝ բարեփոխումներ անցկացնելու ճանապարհով հետևողականորեն բարելավել համայնքի բնակչության սոցիալ-տնտեսական, մշակութային և հանգստի պայմանները, համայնքը դարձնել բարեկարգ և գրավիչ բնակավայր, զարգացնել գյուղատնտեսության ավանդական ճյուղերը /անասնապահություն, բուսաբուծություն/: Համայնքում պայմաններ ստեղծել անասնապահական արտադրանքի իրացման դժվարությունները հաղթահարելու համար:

Հավելված 1. Մեթոդաբանություն

1. Ծրագրի մշակման քայլերը և սկզբունքները

ՀԶԾ-ն մշակվում է համայնքի բնակչության կողմից: ՀԶԾ-ի մշակման գործընթացին բնակիչների մասնակցությունն ապահովվում է համայնքային ընդհանուր ժողովների քննարկումների միջոցով:

ՀԶԾ-ի մշակման գործընթացն իրականացվում է հետևյալ քայլերով

1. Նախապատրաստական աշխատանքներ,
2. Համայնքի տեսլականի ձևակերպում,
3. Սոցիալ- տնտեսական իրավիճակի վերլուծություն,
4. Հիմնահարցերի բացահայտում և վերլուծություն,
5. Նպատակների սահմանում,
6. Միջնաժամկետ ծրագրեր,
7. Ծրագրերի մշակում

1.1. ՀԶԾ-ի մշակման հիմնական սկզբունքները.

- **Մասնակցային.** Գործընթացին մասնակցում է համայնքի բնակչությունը և բնակչության ներկայացուցիչների խմբերը, որոնք կամավորության սկզբունքով ձևավորվում են համայնքի ընդհանուր ժողովի կողմից; Աշխատանքային այս ձևաչափը ապահովում է գործընթացի թափանցիկությունը և հաշվետվականությունը: Համայնքի բնակչությունից բացի մասնակցում են նաև համայնքից դուրս գտնվող շահագրգիռ կողմերը՝ մարզպետարան, կառավարություն միջազգային և դոնոր կազմակերպություններ, հասարակական միավորումներ, գործարարներ և այլն:
- **Համատեղելի՝** Հաշվի են առնվում հանրապետական, մարզային և հարևան համայնքների շահերը;
- **Փոխլրացնող՝** Հաշվի են առնվում հարևան համայնքների առկա հնարավորությունները:
- **Համաձայնողական՝** Տարակարծությունները հարգվում են և որոշումները կայացվում են փոխզիջումային սկզբունքով:
- **Հետադարձ կապի՝** Քայլերն ունենալով որոշակի հաջորդականություն՝ պարբերաշրջանային են:
- **Ճկուն՝** Իրավիճակի ցանկացած փոփոխություն հնարավոր է ներառել:
- **Շարունակական՝** Ծրագրի մշակման և ընդունման մասնակցային մեխանիզմները (հաստատվում են ավագանու և համայնքի ընդհանուր ժողովի կողմից) ապահովում են ծրագրի շարունակականությունը:

2. Նախապատրաստական աշխատանքներ

ՀԶԾ-ի մշակման գործընթացը ներառում է հանրային կառավարման երկու մակարդակում (պետական՝ տարածքային և տեղական) պաշտոնական բանակցային հանդիպումներ: Համակարգված աշխատելու և կրկնություններից խուսափելու համար, ճանաչողական

հանդիպումների ընթացքում համաձայնություններ են ձեռք բերվում մարզային պատասխանատուների (մարզպետ, մարզպետի տեղակալ, ոլորտային վարչության ղեկավարներ և այլն) և համայնքի ղեկավարության (համայնքապետ, քաղաքապետ, ավագանու անդամներ), ինչպես նաև համայնքում գործունեություն իրականացնող միջազգային և տեղական կազմակերպությունների, անհատ բարերարների հետ:

ՀՀԾ-ի մշակման գործընթացի մասնակցայնությունն ապահովվում է համայնքային ընդհանուր ժողովներում:

Համայնքի ընդհանուր ժողով:

Նպատակը՝ ՀՀԾ -ի մշակման ընթացքում հրավիրվում է համայնքի երկու ընդհանուր ժողով, որոնցից առաջինը հետապնդում է իրազեկման, մոբիլիզացիայի և ֆոկլուս խմբերի ձևավորման, իսկ երկրորդը՝ ՀՀԾ-ի նախագծի քննարկման և հաստատման նպատակ:

3. Համայնքի տեսլականի ձևակերպում

Համայնքի տեսլականը գյուղի/քաղաքի ապագայի այն ցանկալի պատկերն է, որին հավաքականորեն ձգտում են համայնքի բոլոր անդամները:

4. Համայնքի սոցիալ-տնտեսական իրավիճակի վերլուծություն

Համայնքի սոցիալ-տնտեսական իրավիճակը վերլուծվում է տվյալների ուսումնասիրության աշխատանքային քննարկումների մեթոդով:

Առկա տեղեկատվության ուսումնասիրություն և վերլուծություն

Տարբեր կազմակերպություններից (համայնքապետարան, մարզպետարան, կառավարություն, միջազգային կազմակերպություններ, հասարակական միավորումներ և այլն) հավաքվում է համայնքին առնչվող առկա տեղեկատվությունը (պաշտոնական վիճակագրություն, միկրո սոցիոլոգիական հարցումներ և ՀՀ ՏԿԱԻ-ն –ի կողմից հաստատված և ներկայումս գյուղական համայնքների մասին տեղեկատվության հավաքագրման հարցաթերթ): Ուսումնասիրվում է ՀՀ Լոռու մարզի 2016-2019թթ զարգացման ծրագրի նախագծի դրույթները, համայնքի 2014-2017թթ քառամյա զարգացման ծրագիրը, միջազգային և պետական տարբեր կազմակերպությունների կողմից տվյալ համայնքում իրականացվող ծրագրեր և և համայնքին առնչվող այլ նյութեր:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐ

2014թվականի հունիսի 18-ին Լոռու մարզի Յաղդան համայնքում տեղի ունեցած տեղական ինքնակառավարման մարմինների արտահերթ ընտրությունում, ընտրության արդյունքում համայնքապետ ընտրվեց Արամ Ժիրիկի Ջանջուղազյանը և ավագանու 5 անդամներ՝

1. Սիմոնյան Ելենա
2. Լազարև Ռաշիդ
3. Մանուկյան Մերի
4. Քոչարյան Քրիստինե
5. Մելիքսեթյան Նորիկ

Համայնքապետարանի աշխատակազմի աշխատակիցների թվաքանակը՝ 6 հոգի:

